

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav lingvistiky a ugrofinistiky

Posudek vedoucího na magisterskou práci

Petr Rubák

Gramatický náčrt romského dialektu gemerské obce Krásnohorské Podhradie

Posuzovaná magisterská práce je gramatickým popisem jedné lokální variety centrální (konkrétněji severocentrální) romštiny. Diplomant jí navazuje na svou bakalářskou klauzuru, jež byla věnována popisu slovesné flexe v téže lokální varietě. Práce vedle úvodu a závěru obsahuje tři hlavní deskriptivní kapitoly odpovídající třem gramatickým plánům jazyka: velmi stručnou fonologii (s. 10-13) a rozsáhlejší morfologii (s. 14-61) a syntax (s. 62-92). Vnitřní strukturace kapitol, způsob kategorizace a zpracování dat i terminologie do velké míry vychází z diplomové práce Zuzany Bodnárové (2009), gramatické deskripce jiné variety centrální (konkrétněji jihocentrální) romštiny.

Odborný přínos posuzované práce je nesporný: jde o jeden z prvních poměrně ucelených gramatických popisů lokální variety severocentrální romštiny (a o vůbec první popis jedné z variet tzv. přechodných centrálních dialektů). Pozitivně hodnotím také skutečnost, že diplomant vycházel z množství jazykových dat získaných vlastním terénním výzkumem s několika mluvčími dané variety, že práce je převážně přehledně strukturována a že většina lingvistických analýz je přesvědčivá a adekvátní.

Práce má však také značné nedostatky. Mnoho z nich lze jednoznačně přičíst skutečnosti, že diplomant práci dokončoval ve spěchu a neponechal si dostatek času na kontrolu textu a jeho formální úpravy: práce obsahuje nadstandardní množství nedokončených vět, překlepů, chyb v interpunkci, grafických nedůsledností, nedoplněných číselných odkazů na příklady a tabulky; u většiny větných příkladů chybí interlineární nebo – řidčeji (např. na s. 35-36) – idiomatický překlad, případně oboje (např. v tabulkách 19, 48 aj.); některé oddíly (např. 3.1.3.4 *Flexe xenoklitických substantiv*, 3.5.4 *Demonstrativa*) sestávají jen z tabulek, k nimž autor nestihl sepsat narativní komentář. Diplomant dále na úkor výsledné kvality práce nezvládl inkorporovat některé mé poznámky k předchozím verzím textu posuzované práce.

Další nedostatky a připomínky (selektivně):

- s. 4: Diplomant popisovanou varietu mylně situuje na *jihovýchodní Slovensko!*
- s. 7-8: Oddíl 1.2, nazvaný *Sociolingvistická situace*, obsahuje jen minimum skutečně sociolingvistických informací.
- s. 10-13: Kapitola *Fonologie a morfofonologie* je vzhledem k celkovému rozsahu práce nepoměrně stručná. Krom toho v ní – přes její název – nenajdeme žádné morfonologické ana-

lýzy (např. analýzu role vokalické délky při alomorfií); ty jsou občasně k nalezení v morfolo-
gické části.

- s. 10: Nejasný je fonologický status labiodentálního aproximantu: diplomant neřeší, zda jde o samostatný foném, či alofon, a nezabývá se možností (ke které se přikláním), že jde o nesy-
labickou součást diftongu.
- s. 10: Palatalizace perfektivního sufixu a kontaminace sufixu xenoklitického participia dever-
bativním nominalizátorem *-iben* jsou analogické změny (s důsledky pro fonologickou podobu
morfémů), nikoli však změny hláskové, a proto nepatří do kapitoly fonologické.
- s. 23: Sufix *-an-* derivuje adjektiva z oikoklitických, nikoli xenoklitických substantiv.
- s. 24: Adjektiva adaptovaná sufixem *-n-* nejsou samozřejmě přejímkami maďarských sub-
stantiv, jak sugeruje diplomantem použitý formát příkladů, nýbrž maďarských adjektiv.
- s. 29: Sufix *-e* obsahuje i inesivní stativní adverbium *and-e*, nejen stativní adverbia interiorní
a superiorní.
- s. 35: Tvar akuzativu singuláru reflexivního zájmena *pes* uvedený v tabulce 15 odporuje
tvrzení na s. 10, že v tomto tvaru dochází k elizi finálního /s/.
- s. 39: Indefinitní prefix *vale-* zcela jistě není pouhou přejímkou maďarského prefixu *vala-*;
jde o kontaminace původnějšího indefinitního prefixu *vare-* jeho maďarským ekvivalentem.
- s. 41: Totalitní modifikátory *sako* „každý“ a *celo* „celý“ zcela jistě nebudou, oproti tomu, co
tvrdí diplomant, neskloňné. Co flexe pádová?
- atd. atd.

Závěr: Magisterskou práci P. Rubáka pro její nesporný odborný přínos ke gramatické deskripci
romštiny **doporučuju** k obhajobě. Domnívám se, že práce by – po zkrácení, opravě analytických
chyb a odstranění formálních nedostatků – mohla být publikována ve formě odborného článku:
jsem si jist, že diplomant má potenciál napsat adekvátní a publikovatelný gramatický náčrt dané
romské variety. Domnívám se však také, že k hodnocení kvality diplomové práce patří i hodno-
cení schopnosti jejího autora rozvrhnout si čas tak, aby práce při odevzdání nezůstala zjevně
nedokončena. Z tohoto důvodu nemůžu posuzovanou práci v její odevzdané podobě hodnotit
lépe než jako **dobrou**.

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.
ÚLUG FF UK
Roztoky, 2. září 2012